

Severni dular *Eudromias morinellus* na Peci Dotterel *Eudromias morinellus* on Mount Peca

MATJAŽ JEŽ

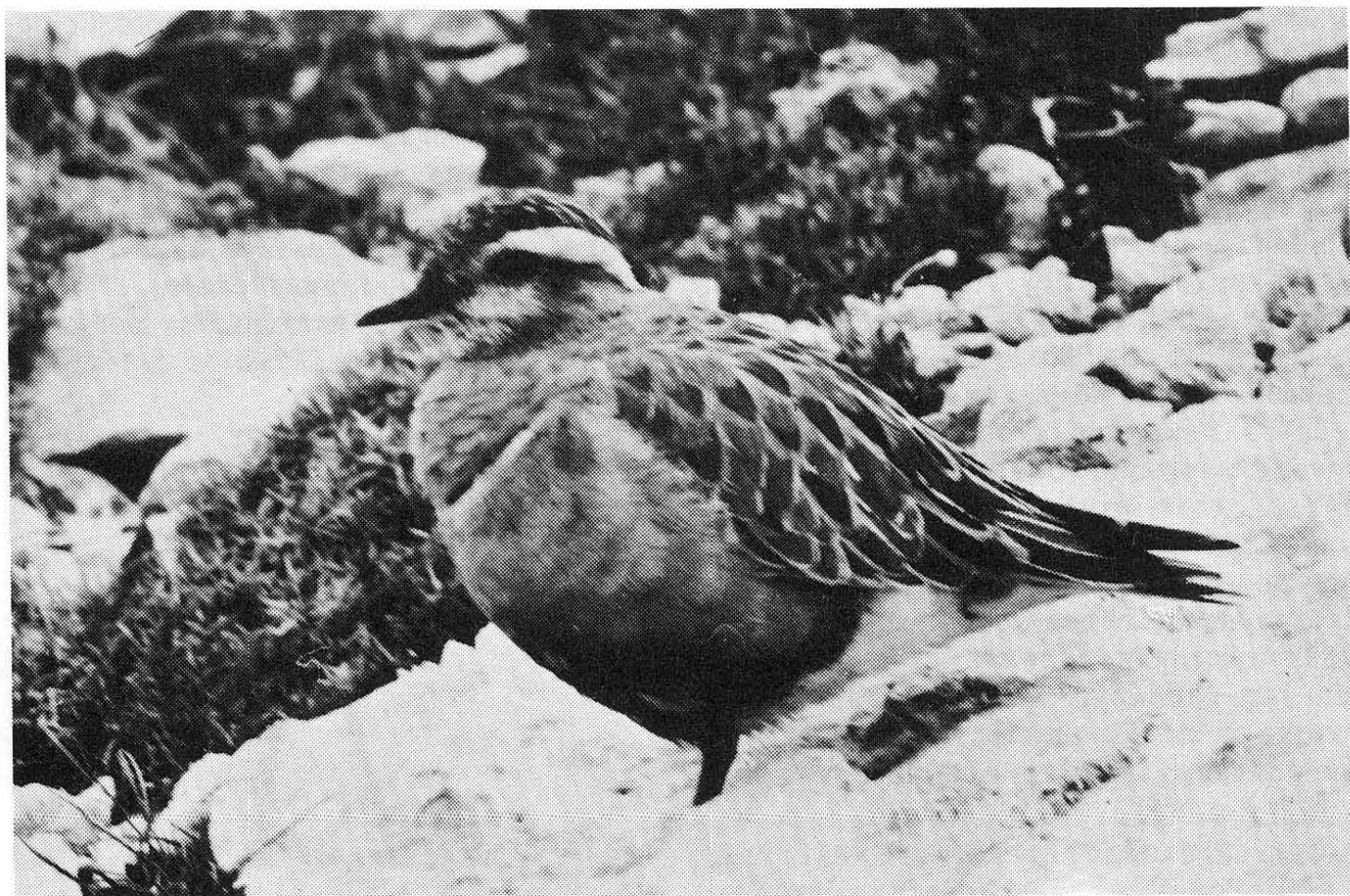
Zanimanje za severnega dularja *Eudromias morinellus* mi je vzbudil članek o severnem dularju na avstrijskem Koroškem (Geister 1982) v katerem avtor poudarja, da je bil dular pri nas opazovan v zadnjih sto letih samo dvakrat in zaključuje z razmišljanji o možnostih gnezditve dularja v Sloveniji. Od takrat dalje sem na planinskih ekskurzijah posvetil pozornost tudi iskanju tega severnjaškega posebnega.

Trud je bil poplačan 13. 8. 1988, ko sem pod vrhom Pece skoraj celo uro opazoval odraslega samca.

Peca je z nadmorsko višino 2125 m naš najvzhodnejši dvatisočak (UTM-VM 85). Njeno ovršje, ki ga grade karbonatne kamenine, je izoblikovano v razmeroma položno sleme. V

posameznih vrhovih se večkrat vzpne preko 2000 m: Kordeževa glava 2125 m, Končnikov vrh 2109 m, Bistriška špica 2113 m. Po slemenu poteka državna meja s sosednjo Avstrijo. Gozdna meja poteka na Peci v višini 1800 m. Od tu dalje se razprostirajo visokogorske trate, posute s skalami in zaplatami ruševja. Opisano pokrajino lahko opredelimo kot alpinsko tundro, ki na videz povsem ustreza ekološkemu pogojem dularja.

Opazovani primerek dularja je bil izrazito svetlo sivo obarvan, skoraj brez rjavih podarkov, vendar z izrazito belo risbo nad očmi in na prsih. Bil je zelo umirjenega in zaupljivega obnašanja. Za številne planince, ki so ta dan obiskali vrh Pece se skoraj ni zmenil. V pritajeni hoji sem se mu lahko približal na

Severni dular na Peci 13. 8. 1988 (M. Jež). Dotterel *Eudromias morinellus*.

8 m. Potem je stekel nekaj deset metrov dalje in nepremično čakal. V času opazovanja ni vzletel in se ni oglašal. Opazovani dular je bil verjetno osamljeni preletnik, ki ne potrjuje gnezdenja. Glede na opisane ekološke razmere na Peci in na neposredno bližino avstrijskih gnezdišč (60 km zračne črte!) pa se mi zdi misel o možnostih gnezdenja dularja pri nas vse bolj verjetna.

Literatura

GEISTER, I. (1982): Na obisku pri dularju *Eudromias morinellus* na avstrijskem Koroškem, *Proteus* 44, št. 9-10, str. 350-352.

Matjaž Jež, Slomškov trg 6, 62000 Maribor

Na sledi za najredkejšo ptico v Evropi A search for the rarest bird in Europe

JASMINA MUŽINIĆ

Tenkokljuni škurh *Numenius tenuirostris* je najredkejša ptica v Evropi. Tako sta poročala na osnovi svojih raziskav Prater in Scott. Danes živi samo še 1000 primerkov te vrste.

N. tenuirostris je danes najbolj ogrožena ptica selivka v zahodnem Paleartiku. V 19. stoletju je bilo teh ptic še relativno veliko, vsekakor več od drugih vrst rodu *Numenius*. Prater in Scott (1981) pa sta zbrala vse podatke za čas od 1900 do 1981 in ob drugem objavila, da je bila ta vrsta v letih 1960 do 1980 opažena samo po petkrat na leto, upoštevajoč popreček 30 ptic.

Tenkokljuni škurh je dolg okoli 41 cm. Perje ima rjavo in navzdol zavrt kljun. Na bokih ima pege okrogle oblike. Običajno se zadržuje v jatah z dvema podobnima vrstama – velikim škurhom *Numenius arquata* in malim škurhom *Numenius phaeopus*. Od velikega škurha se razlikuje po tem, da je manjši, od malega pa po tem, da ima na glavi dve temni vzdolžni progji.

Tenkokljuni škurh gnezdi v zahodni Sibiriji, med Uralom in reko Ob pod južno mejo tajge. Na jesen odletijo maloštevilne jate proti jugo-

Summary

Although this bird breeds, as it is known, in the Austrian Carinthia and Styria just a few miles from the state border, only two reliable reports about this species have been received in our country to date: one in 1887 from Ljubljana, and the other in 1922 from Maribor. The author of this article watched a fullgrown male on August 13th 1988 on Mt Peca, the border mountain, 2125 m high. It is of course understandable that we can hardly wait for the spring.

zahodni Evropi ter preletijo Romunijo, Bolgarijo, Madžarsko, Jugoslavijo in Grčijo na poti proti prezimovališčem v severni Afriki. Na pomlad, februarja, marca, aprila, se verjetno vračajo po isti poti proti krajem gnezdenja.

V Jugoslaviji se v času selitve zadržujejo na močvirnih področjih, morda pa tudi na peščenih plažah jadranske obale.

Manj uporabljena jugozahodna pot pelje čez Kavkaz, Turčijo in Grčijo do prezimova-

Tenkokljuni škurh, Slender-billed Curlew. *Numenius tenuirostris* (Cramp and Simmons 1982)